

Flantinfo is het driemaandelijks informatiebulletin van flantua-verheij
16e jaargang, nr. 1 - maart 2004

CONSERVERENDE AANSLAG VERNIETIGD DOOR HET EUROPESE HOF

Het Europese Hof van Justitie heeft op 11 maart jl. een belangrijke uitspraak gedaan. De Franse fiscus had een conserverende aanslag opgelegd aan een belastingplichtige die ging emigreren naar België. Op die manier wilde de fiscus zijn claim veiligstellen. De conserverende aanslag heeft betrekking op nog niet gerealiseerde waardestijgingen, waar de fiscus geen belasting over zou kunnen heffen als geen conserverende aanslag zou worden opgelegd. Na emigratie van de betreffende belastingplichtige is de Franse fiscus immers niet meer heffingsbevoegd ten aanzien van die waardestijgingen.

Uitspraak

Het Hof heeft een interessante afweging gemaakt. De conserverende aanslag mag dan weliswaar zijn bedoeld om belastingontwijking te voorkomen, maar is in strijd met een belangrijker recht: het recht van vrije vestiging binnen de EU. Het Franse stelsel van de conserverende aanslagen schiet zijn doel voorbij en belemmert inwoners van Frankrijk om in andere lidstaten te gaan wonen, aldus het Hof.

Nederland

De Nederlandse fiscus probeert ook al lange tijd belastingontwijking te bestrijden door het opleggen van conserverende aanslagen bij emigratie. De conserverende aanslag was altijd al een geforceerd middel, bij gebrek aan beter. De problematiek van het belasten van de verkoopwinst van aanmerkelijk-belangaandelen na emigratie werd daarmee niet echt opgelost. Ook in de uitvoering kwamen veel problemen aan het licht en bleek dat de belastingdienst niet secuur te werk ging. Nu heeft het Europese Hof van Justitie het hele

fenomeen van de conserverende aanslag in strijd geacht met het fundamentele recht op vrije vestiging.

Gevolgen

Het ministerie van Financiën laat weten de gevolgen van deze uitspraak te onderzoeken. Wij sluiten niet uit dat opnieuw een groep vermogende grootaandeelhouders zich in België zal vestigen. Zij zullen hun aanmerkelijk-belangaandelen verkopen en enige tijd later weer terugkeren naar Nederland. Als dat allemaal lukt, loopt Nederland de heffing van 25% van de verkoopwinst mis. Dat kost de schatkist erg veel geld, tenzij de staatssecretaris snel krachtige maatregelen treft. Een waarschuwing voor te groot optimisme is echter op z'n plaats. Als u overweegt om als 'fiscale vluchteling' te verhuizen naar het buitenland, doet u er verstandig aan m.n. de bepalingen van het eventuele belastingverdrag dat Nederland met het land waarnaar u emigreert heeft gesloten, te (laten) bestuderen.

In dit nummer:

- *Conserverende aanslag vernietigd*
- *Bijleenregeling*
- *ZZP-ers*
- *Premies per branche*
- *Diploma vervangende verklaring*
- *Kinderopvang*
- *Leeftijdscriminatie*
- *Correctie en BTW privé-gebruik*
- *Panden in box III*
- *Arbeidsintensieve diensten*
- *Wettelijke rente verlaagd*
- *DGA-pensioen aanpassen*
- *Loondoorbetaling bij ziekte*

Kantoren van flantua-verheij:

Culemborg

Belle van Zuylenlaan 1
4105 JX Culemborg
tel 0345 - 470970
fax 0345 - 470989
culemborg@flantua-verheij.nl

Houten/Schalkwijk

Postbus 10
3998 ZR Schalkwijk
tel 030 - 6011688
fax 030 - 6012358
Provincialeweg 69
schalkwijk@flantua-verheij.nl

Nieuwegein

Postbus 375
3430 AJ Nieuwegein
tel 030 - 6085858
fax 030 - 6085888
Kortestede 57
nieuwegein@flantua-verheij.nl

Utrecht

Postbus 8041
3503 RA Utrecht
tel 030 - 2881001
fax 030 - 2893311
Livingstonelaan 752
utrecht@flantua-verheij.nl

Woerden/Kamerik

De Kapberg 1
3471 DC Kamerik
tel 0348 - 401610
fax 0348 - 402704
kamerik@flantua-verheij.nl

BIJLEENREGELING

In de vorige Flantinfo hebben wij aandacht besteed aan de zogenaamde 'Bijleenregeling' die op 1 januari jl. van kracht is geworden. De regeling wordt alom gezien als een stap in de richting van het afschaffen van de aftrek van (hypotheek)rente met betrekking tot de eigen woning. Zover is het gelukkig nog niet, maar een beperking van de aftrek is het wel dege-lijkt. In de praktijk blijkt de regeling veel ingewikkelder dan het zich laat aanzien. De staatssecretaris heeft op 19 december 2003 een besluit uitgevaardigd waarmee hij een toelichting op de regeling wil geven.

Samenvatting regeling

De regeling kan gemakkelijk worden samen-gevat: De winst die wordt behaald met de verkoop van de oude woning moet in de nieu-we woning worden gestoken. Doet u dat niet dan krijgt u geen renteaftrek voor het betreffende deel van de lening waarmee u de nieuwe woning financiert. De praktische uitwerking van dit uitgangspunt is bepaald ingewikkeld. We geven in dit artikel een toelichting.

Nieuwe begrippen

De bijleenregeling staat in twee nieuwe artike-len in de Wet IB 2001: artikel 3.119a en 3.119b. In de regeling zijn drie begrippen van bijzonder belang.

Eigenwoningschuld

De eigenwoningschuld is de schuld die is aangegaan voor de verwerving, verbetering of onderhoud van de eigen woning en waarvan de rente aftrekbaar is.

Vervreemdingssaldo eigen woning

Het vervreemdingssaldo eigen woning bestaat uit drie componenten. Het is de verkoopprijs van uw oude woning, waarop in mindering worden gebracht de op dat moment aanwezige eigenwoningschuld en de verkoopkosten van de oude woning (bijvoorbeeld courtage van de makelaar).

Eigenwoningreserve

Het derde begrip dat met de bijleenregeling is geïntroduceerd is de eigenwoningreserve. Dit is het bedrag dat wordt geacht te worden besteed bij de aanschaf van de nieuwe woning.

Voorbeeld

Stel dat u uw woning verkoopt voor € 200.000. Op het moment van verkoop rust er een hypothecaire lening van € 75.000 op de woning. Bij de verkoop maakt u € 3.500 aan kosten. U koopt een nieuwe woning voor € 315.000 (inclusief kosten). Wat is nu uw eigenwoningschuld? Voordat die vraag kan worden beantwoord moet de vervreemdingssaldo eigen woning worden berekend.

	€
Verkoop oude woning	200.000
Af: eigenwoningschuld	75.000
Af: kosten verkoop	3.500

Vervreemdingssaldo	121.500
	=====

Bij de verkoop van de oude woning heeft u een winst gemaakt van € 121.500. Dit resul-taat wordt aan de eigenwoningreserve toege-voegd. Bij het bepalen van de eigenwoning-schuld wordt die reserve verrekend:

	€
Aankoopprijs nieuwe woning	315.000
Af: eigenwoningreserve	121.500

Eigenwoningschuld	193.500
	=====

De rente is in box I aftrekbaar voor zover die betrekking heeft op de eigenwoningschuld van € 193.500. Natuurlijk is het mogelijk dat u een lening aangaat voor een hoger bedrag. Het bedrag van de lening valt in box III voor zover het hoger is dan de eigenwoningschuld (€ 193.500). Het gevolg is dat rente van dat deel niet aftrekbaar is.

Ingeval u de woning volledig heeft gefinan-cierd, zal de rente aftrekbaar zijn over een bedrag van € 193.500. Het restant van de lening (€ 121.500) valt in box III en leidt der-halve niet tot renteaftrek.

Voorbeelden

Op zich is het bovenstaande nog wel te vol-gen. Er zijn echter bijzondere situaties waarin de regeling minder helder is. In de Memorie van Toelichting zijn verschillende voorbeelden opgenomen, waarvan wij er enkele zullen behandelen.

Voorbeeld 1

In 2000 heeft X woning 1 gekocht voor € 100.000. De hiermee verband houdende kosten beliepen € 9.000. Denkt u hierbij aan de overdrachtsbelasting, de provisie voor de bank, de kosten van de notaris en de make-laar. X financierde het totale bedrag van € 109.000 met een aflossingsvrije hypotheek. In 2005 verhuist X naar woning 2, die hem € 200.000 kost. De daaraan verbonden kos-ten bedragen € 18.000. Woning 1 staat in afwachting van de verkoop leeg. De verkoop lukt in 2006 voor € 150.000, waarvoor de makelaar een rekening stuurt van € 3.000.

Uitwerking 1

Omdat er op het moment van de aankoop van woning 1 nog geen eigenwoningreserve is, behoort de schuld die X aangaat voor de aankoop geheel tot de eigenwoningschuld: € 109.000. Door de aankoop van woning 2 stijgt de eigenwoningschuld (tijdelijk) tot € 327.000, dat is de som van de kosten van woning 1 en 2. In 2006 wordt woning 1 met winst verkocht. Het vervreemdingssaldo is de verkoopprijs (€ 150.000) minus de resterende hypotheek (€ 109.000) minus de kosten van de makelaar (€ 3.000), dat is € 38.000. Hierdoor ontstaat een eigenwoningreserve van € 38.000. De eigenwoningschuld wordt door de verkoop van woning 1 derhalve de aankoopprijs inclusief kosten van woning 2 (€ 218.000) minus de eigenwoningreserve (€ 38.000), dat is € 180.000. Alleen rente die betrekking heeft op deze schuld is aftrekbaar. De eigenwoningreserve bedraagt uiteindelijk nihil.

Voorbeeld 2

De feiten zijn gelijk aan die van voorbeeld 1. Vanuit woning 2 verhuist X door naar woning 3, die hij in 2009 koopt voor € 200.000. Hij maakt ter zake van de aankoop € 18.000 kosten. In 2010 slaagt X er zonder tussenkomst van een makelaar in woning 2 te verkopen voor € 400.000.

Uitwerking 2

Bij de aankoop van woning 3 wordt de eigenwoningsschuld € 398.000. Dat is de som van de eigenwoningsschuld van woning 2 (€ 180.000), de aankoopprijs van woning 3 (€ 200.000) en de aankoopkosten (€ 18.000). Na de verkoop van woning 2 in 2010 bedraagt de eigenwoningsschuld van X nihil. Het vervreemdingssaldo bedraagt € 220.000, namelijk de verkoopprijs van woning 2 (€ 400.000) minus de hypotheekschuld (€ 180.000). De verwervingskosten van woning 3 zijn in totaal € 218.000. Dat is € 2.000 minder dan het vervreemdingssaldo. Het vervreemdingssaldo wordt geacht geheel te worden geïnvesteerd in woning 3. Het restant van € 2.000 vormt de eigenwoningreserve.

De bijleenregeling is bedoeld om onnodige verhoging van de schuld te voorkomen. Het is echter niet verplicht om af te lossen. Daarom mag in deze situatie de oude hypotheekschuld in stand blijven. Om u een idee te geven van de formuleringen van de wetgever een citaat van de wettelijke bepaling (artikel 3.119a, lid 2 Wet IB 2001):

'Indien de eigenwoningsschuld voor de vorige eigen woning die de belastingplichtige langer dan zes maanden anders dan tijdelijk als hoofdverblijf ter beschikking heeft gestaan direct voorafgaande aan de vervreemding van die woning groter is dan de op de voet van het eerste lid berekende eigenwoningsschuld voor de nieuwe woning wordt, in zoverre in afwijking van het eerste lid, de eigenwoningsschuld voor die woning gesteld op de eigenwoningsschuld voor de vorige woning, dan wel, indien dat lager is, op het gezamenlijke bedrag van de schulden die zijn aangegaan ter verwerving van de nieuwe woning.'

Het bedrag dat als eigenwoningsschuld mag worden gehandhaafd is dus het laagste van:

- de vorige eigenwoningsschuld en
- de kosten van verwerving van de nieuwe woning.

Het verschil tussen de kosten van de nieuwe woning (€ 218.000) en de eigenwoningsschuld komt in mindering op de eigenwoningreserve. De hoogte van de eigenwoningreserve komt hierdoor op € 182.000, dat is € 220.000 -/-(€ 218.000 - € 180.000).

Voorbeeld 3

X heeft op zijn spaarbankboekje (box 3) een saldo opgebouwd van € 182.000. Hij besluit in 2014 € 80.000 af te lossen op de hypotheek, waarna nog een schuld resteert van € 100.000. Hij verkoopt in 2015 woning 3 voor € 220.000 en maakt daarbij geen kosten. X neemt zijn intrek in een huurwoning.

Uitwerking 3

Door de aflossing daalt de schuld tot € 100.000. Het vervreemdingssaldo bedraagt € 120.000, dat is de verkoopprijs van woning 3 minus het restant van de hypotheekschuld. Het vervreemdingssaldo wordt aan de eigenwoningreserve toegevoegd, waardoor deze € 302.000 (€ 182.000 + € 120.000) wordt. Het vermogen van X bedraagt na de verkoop € 120.000 (de opbrengst van de woning minus de aflossing van de hypotheek) plus € 102.000 (spaargeld in box 3). In totaal is dat € 222.000. X kan dus over € 222.000 beschikken voor de aankoop van een nieuwe woning. Volgens de stand van de eigenwoningreserve zou hij echter € 302.000 kunnen besteden. Dit gevolg heeft de wetgever niet gewild. Daarom is er een wettelijke bepaling opgenomen op grond waarvan de aflossing van de hypotheek (hier met € 80.000) in mindering gebracht wordt op de eigenwoningreserve. Door de aflossing daalt de eigenwoningreserve dus van € 182.000 tot € 102.000. Bij de verkoop van woning 3 wordt het vervreemdingssaldo weer aan de eigenwoningreserve toegevoegd. De reserve is uiteindelijk € 222.000. De reserve is dan gelijk aan het werkelijk beschikbare bedrag.

Voorbeeld 4

X gaat zijn woning verbouwen. De kosten bedragen € 10.000. Hij betaalt alles met eigen geld.

Uitwerking 4

X mag de kosten van de verbouwing in mindering brengen op de eigenwoningreserve. En dat is ook logisch. Hij besteedt immers een deel van de winst die hij eerder behaalde bij de verkoop van zijn woning aan de verbetering van zijn huidige woning.

Tot slot

De bovenstaande voorbeelden zijn betrekkelijk eenvoudig. De regeling bij partners is veel ingewikkelder. Bedenkt u maar eens dat partners reeds een eigenwoningreserve kunnen hebben voordat zij elkaar ontmoeten. Bovendien moet worden voorzien in een regeling bij het beëindigen van de samenwoning door het verbreken van de relatie. Behalve de huisraad moet dan ook de eigenwoningreserve worden verdeeld. Ook bij overlijden van een partner worden er door deze regeling extra complicaties geïntroduceerd. De eigenwoningreserve blijft vijf jaren in stand. Aanvankelijk werd zelfs een termijn van tien jaren voorgesteld. Desalniettemin levert deze regeling geen bijdrage aan de vereenvoudiging van de fiscale wetgeving en de verlaging van de administratieve lasten. Daar hebben niet alleen de belastingplichtigen, maar ook de belastingdienst moeite mee. Hoe is die merkwaardige slogan van de Belastingdienst ook weer...

In vorige Flantinfo's hebben wij regelmatig aandacht besteed aan de onduidelijke positie van zelfstandigen voor met name de werknemersverzekeringen. Soms is het onduidelijk of iemand in loondienst is of als zelfstandige werkzaam is. Ook de 'Verklaring Arbeidsrelatie' heeft deze onduidelijkheid onvoldoende kunnen opheffen. Dit gebrek aan duidelijkheid vooraf remt het ondernemerschap en daarmee de economische dynamiek. Om deze reden heeft minister De Geus van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Sociaal Economische Raad om advies gevraagd. De SER moet de mogelijkheden in kaart gaan brengen om de gewenste duidelijkheid vooraf wel te verkrijgen. We zijn benieuwd. ■

PREMIES PER BRANCHE

Vanaf 1 januari 2004 is de branchegewijze premiedifferentiatie ingevoerd. Dit houdt in dat kleine werkgevers uit één branche worden gezien als één werkgever. Vervolgens wordt op de branche als geheel de zogenoemde Pemba-systematiek toegepast.

De reden voor deze wijziging is het feit dat als een kleine werkgever (minder dan 25 werknemers) zeer snel aan zijn premiemaximum zit. Een enkele werknemer die in de WAO belandt, heeft in zo'n onderneming een verhoudingsgewijs grote invloed op het percentage WAO-instromers. Een tegemoetkoming als de 'trap af regeling', die beoogt de pijn in de tijd te spreiden, werd als onvoldoende ervaren. Het wordt billijker geacht om de WAO-last op brancheniveau te bepalen. Naar schatting gaat als gevolg van de invoering van de regeling 70% van de kleine werkgevers in 2004 een lagere premie betalen dan vorig jaar. ■

Het vrije ondernemerschap is niet zo vrij als het wellicht lijkt. Het is aan vele regels gebonden. Zo is ondermeer een vestigingsvergunning vereist, die u bij de Kamer van Koophandel in uw regio kunt aanvragen. De vestigingswet kent acht soorten bedrijfsuitoefening waarvoor zo'n vestigingsvergunning nodig is. U moet voor deze soorten – afhankelijk van de branche – aan een of meer van de volgende vestigingseisen voldoen:

- algemene ondernemersvaardigheden (aov)
- bedrijfstechniek (bt)
- vaktechniek (vt)

aov

- basisbedrijf

aov + bt

- bouwbedrijf
- levensmiddelenbedrijf
- vervoermiddelenbedrijf

aov + bt + vt

- bakkersbedrijf
- elektrotechnisch installatiebedrijf
- slagersbedrijf

Voor de verkrijging van een verklaring algemene ondernemersvaardigheden moeten onder meer taken zijn verricht op het terrein van bedrijfseconomisch en financieel management, het personeels- en organisatiebeleid en het bepalen van een marktstrategie. Voor bedrijfstechniek gaat het om het leidinggeven in technische zin. Daar horen taken bij als het afstemmen van het beleid op marktontwikkelingen, het begroten en nacalculeren van projecten en het dragen van verantwoordelijkheid voor het productieproces. Voor vaktechniek gaat het om de algehele verantwoordelijkheid op vaktechnisch terrein.

De eisen van algemene ondernemersvaardigheden en bedrijfstechniek worden gesteld aan één en dezelfde bedrijfsleider. De eisen van vaktechniek worden gesteld aan de beheerder. Dat kan dezelfde persoon zijn als de bedrijfsleider maar dit is geen vereiste.

Verklaring i.p.v. diploma

Als u niet aan de diploma-eisen kunt voldoen bestaat de mogelijkheid om de Sociaal Economische Raad (SER) om een diploma-ervangende verklaring te verzoeken. Hiervoor is vereist dat u kunt aantonen door middel van werkervaring (van 4 tot 6 jaar) over gelijkwaardige kennis te beschikken als een gediplomeerde. Ook een combinatie van werkervaring en diploma's kan tot afgifte van de verklaring leiden. De aanvraag wordt ingediend bij de regionale Kamer van Koophandel, die deze vervolgens doorstuurt naar de SER. Met behulp van de verklaring kan vervolgens de vestigingsvergunning worden aangevraagd. De aanvraag dient vergezeld te gaan van de volgende gegevens:

- een volledig overzicht van uw werkervaring
- een overzicht en een afschrift van alle behaalde diploma's en andere certificaten

met vakkenpakket en cijferlijsten

- omzetgegevens van het bedrijf waarin u uw ervaring heeft opgedaan (dit geldt niet bij loondienstfuncties)
- verklaringen van werkgevers en/of andere zakenrelaties waarin deze ingaan op de door u vervulde functie, verrichte taken en verleende bevoegdheden en waarin zij ook aangeven gedurende welke termijn daarvan sprake was
- een afschrift van arbeidsovereenkomsten (voorzover daarvan sprake was)
- informatie of uw ervaring fulltime, parttime of seizoensgebonden is opgedaan en of er tussentijds sprake is geweest van een WW- of WAO-situatie
- uittreksels uit het handelsregister en kopieën van verleende vergunningen of ontheffingen met betrekking tot uw onderneming(en)
- informatie over de rechtmatigheid van de bedrijfsuitoefening waarin u uw ervaring heeft opgedaan
- de reden waarom de verklaring wordt aangevraagd

Het bewijsmateriaal moet objectief en onpartijdig van aard zijn. Bij uitstek geschikt zijn verklaringen van (voormalige) werkgevers, accountants en/of belangrijke opdrachtgevers van werkgevers, zoals bijvoorbeeld gemeenten of nutsbedrijven. In deze verklaringen dient te worden ingegaan op de daadwerkelijke verrichte taken en de daarbij behorende verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Een 'kale' melding dat u een bepaalde functie gedurende een bepaalde tijd hebt verricht, is niet voldoende.

Soms kan de SER geen verklaring afgeven, maar wel een ontheffing verlenen. De afwijzing van de SER geldt als een beschikking in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht, waartegen bezwaar en beroep mogelijk is.

De verklaring van de SER biedt overigens geen garantie dat u wordt toegelaten tot een privaatrechtelijke erkenningsregeling, bijvoorbeeld een kwaliteitskeurmerk van een brancheorganisatie.

KINDEROPVANG

Al zeer lange tijd wordt gesproken over de invoering van het Wetsvoorstel basisvoorziening kinderopvang (Wbk). De datum van inwerkingtreding is steeds uitgesteld. Het ziet er nu echter naar uit dat de wet per 1 januari 2005 van kracht wordt.

Financiering

De systematiek van de financiering van de kinderopvang zal ingrijpend worden aangepast. Nu zijn de hoofdlijnen dat ouders een fiscale tegemoetkoming kunnen krijgen in de kosten van de kinderopvang. De aftrekbare bedragen zijn afhankelijk van het inkomen. De overheid stimuleert de kinderopvang door aan gemeenten subsidie te verstrekken. Die gemeenten zijn vervolgens vrij in de besteding van de middelen die zij van de Rijksoverheid ontvangen. Het beleid van de gemeenten kan grillig zijn, soms zelfs trekken van willekeur vertonen. Het gevolg is dat niet iedere ouder in gelijke mate voordeel heeft van de subsidie. De middelen worden in de praktijk niet gelijkmatig over de kindplaatsen verdeeld.

Nieuw stelsel

De subsidiëring van de kinderopvang zal onder de Wbk via de belastingdienst lopen. Ouders krijgen een belastingvrije tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang, die wordt uitbetaald door de belastingdienst. De hoogte van die uitkering is afhankelijk van het inkomen. De rol van de gemeenten komt op dit gebied te vervallen.

Tevens kan de werkgever een belastingvrije vergoeding geven ten bedrage van 1/6-deel van de kosten van de kinderopvang. Als de partner van de ouder geen of een lagere vergoeding van zijn werkgever ontvangt, kan de werkgever van de ouder zijn belastingvrije vergoeding aanvullen tot 1/3-deel van de kosten. De vergoeding zal overigens wel worden gemaximeerd.

Einde bestaande voorzieningen

Het einde van de aftrek van de kosten van kinderopvang in de inkomstenbelasting en de afdrachtvermindering in de loonbelasting is in zicht. Beide faciliteiten komen te vervallen als de Wbk op 1 januari 2005 wordt ingevoerd. Dat levert de overheid € 386 miljoen op. Dit bedrag wordt aan het budget voor de kinderopvang toegevoegd en zal ten goede komen van de ouder, aldus minister de Geus van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Alleen voor werknemers

In het wetsvoorstel wordt uitsluitend een regeling getroffen voor de kosten van kinderopvang die worden gedragen door werknemers. Voor ondernemers en voor resultaatgenieters ontbreekt een gelijksoortige faciliteit. Resultaatgenieters kunnen wellicht een oplossing vinden door gebruik te maken van de opting-in regeling. Maar dat is zeker niet altijd een goed alternatief. Ondernemers vallen buiten de boot.

LEEFTIJDSDISCRIMINATIE

Op 1 mei 2004 treedt in werking de 'Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid'. De wet verbiedt iedere vorm van discriminatie op grond van leeftijd bij arbeid, beroep en beroepsonderwijs. Er wordt een belangrijke uitzondering toegestaan: als de leeftijdsdiscriminatie objectief te rechtvaardigen is, is er geen strijd met de wet.

Wanneer van belang?

Het verbod op discriminatie op leeftijd is van bijzonder belang bij de werving en selectie van personeel, bij de aanstelling en het ontslag, bij arbeidsvoorwaarden e.d.

Geoorloofd

Het maken van onderscheid op leeftijd is niet in alle gevallen verboden. Een belangrijk onderscheid, waartegen sommigen zich krachtig verzetten, heeft betrekking op het bereiken van de leeftijd van 65 jaar. Het is en blijft toegestaan een werknemer te ontslaan vanwege het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.

Ook aan het begin van iemands loopbaan is discriminatie soms toegestaan. Speciale regelingen voor het verlagen van de werkloosheid onder jongeren zijn toegestaan.

De invoering van het onderhavige discriminatieverbod zal evenmin leiden tot afschaffing van het minimumjeugdloon.

Commissie gelijke behandeling

De Commissie gelijke behandeling waakt over het respecteren van discriminatieverboden. Ook de naleving van het verbod op leeftijdsdiscriminatie zal door deze commissie worden getoetst. Bij de Commissie ingediende klachten worden onderzocht. ■

Een ondernemer die ten behoeve van zijn onderneming een personenauto koopt mag de in de prijs begrepen BTW aftrekken. Ook de BTW die drukt op alle lopende kosten, zoals brandstof en onderhoud, is aftrekbaar. Vervolgens vindt bij de laatste aangifte van het jaar een correctie voor het privé-gebruik plaats, die 12% van de bijtelling in de inkomstenbelasting bedraagt (thans 22%, tenzij het werkelijke privé-gebruik moet worden genomen). Dit is geregeld in artikel 15 Uitvoeringsbeschikking Omzetbelasting, dat hiervoor waarderingsregels bevat.

Etikettering niet van belang

De keuze die de ondernemer soms voor de inkomstenbelasting kan maken tussen privé-vermogen en bedrijfsvermogen is voor de omzetbelasting niet van belang. Het kan dus zo zijn dat een auto voor de inkomstenbelasting privé-vermogen is en dat voor de omzetbelasting het gehele jaar door alle voorbelasting wordt verrekend. Aan het eind van het jaar vindt bovenomschreven correctie voor privé-gebruik plaats.

Waardering privé-gebruik

Voor werknemers zijn er geen waarderingsregels voor de correctie van het privé-gebruik. Deze zijn niet opgenomen in het op hen van toepassing zijn Besluit Uitsluiting Aftrek Omzetbelasting. Doorgaans wordt ook voor hen bovenstaande methode toegepast. Deze correctie is doorgaans 25% tot 40% te hoog, waardoor het aantrekkelijk kan zijn het werkelijk privé-gebruik te becijferen. De rechter heeft hiervoor een waarderingsregel gegeven. De totale autokosten moeten worden gesplitst in een privé-deel en een zakelijk deel en wel in dezelfde verhouding als het privé-gebruik staat tot het zakelijke gebruik. Dit kan het best gebeuren aan de hand van een kilometeradministratie. Aan deze BTW-rittenadministratie worden lang niet zulke hoge eisen gesteld als in de inkomstenbelasting. Wellicht kunt u vooraf een regeling met de belastingdienst treffen over de voorwaarden waaraan de administratie moet voldoen. Denkbaar is dat de fiscus toestaan dat de werknemers korte tijd een kilometeradministratie bijhouden en dat de uitkomst hiervan maatstaf is voor de rest van het jaar.

Eigen bijdrage

De eigen bijdrage die de werknemer voor het privé-gebruik aan de werkgever betaalt, komt in mindering op de grondslag voor de berekening van de correctie. De rechter heeft toegestaan om eerst de correctie te berekenen en hierop vervolgens het BTW-element in de eigen bijdrage van de werknemer in mindering te brengen. Dit is gunstiger dan de rekenmethode van de fiscus. Een voorbeeld:

<i>Methode van de fiscus</i>	€
Correctie privé-gebruik (22% van 40.000)	8.800
Bijdrage werknemer	3.000

Restant	5.800
	=====
Correctie BTW, 12% van 5.800	696
	=====
<i>Methode van de rechter</i>	€
Correctie BTW privé-gebruik (12% van 22% van 40.000)	1.056
BTW in bijdrage werknemer (19/119 x 3.000)	- 479

Correctiebedrag BTW	577
	=====

Besluit Staatssecretaris

De staatssecretaris is in een recent besluit nader ingegaan op bovenstaande zaken. Hij stelt o.a. de samenhang met de recente wijzigingen in de inkomstenbelasting aan de orde en ook de positie van de werknemer. In een apart besluit gaat hij in op de positie van de directeur/groot-aandeelhouder.

Werknemer

Een wonderlijk standpunt neemt de staatssecretaris in met betrekking tot de positie van de werknemer. Volgens hem moet bij de correctie niet worden gerekend met een percentage van 22 (het percentage van de bijtelling in de inkomstenbelasting). De staatssecretaris vindt dat 25% moet worden gehanteerd. Dit komt omdat woon-werkverkeer in de Omzetbelasting nog steeds als privé-kilometers worden beschouwd, ondanks het feit dat deze kilometers in de inkomstenbelasting van 2004 weer zakelijk zijn. Als het privé-gebruik uitsluitend bestaat uit woon-werkverkeer, mag een percentage van 10 worden gebruikt. De staatssecretaris rept niet over de mogelijkheid om het werkelijke privé-gebruik te becijferen of hierover afspraken met de inspecteur te maken.

Naar aanleiding van dit besluit zijn inmiddels kamervragen gesteld in de zin van: weet u zeker dat het 25% i.p.v. 22% moet zijn? Ook onze kamerleden kunnen het niet meer volgen.

Directeur/groot-aandeelhouder

Een dga is in principe werknemer. Een dga met meer dan 50% van de aandelen wordt echter aangemerkt als ondernemer in het kader van de omzetbelasting. De gevolgen hiervan worden afgezwakt doordat de dga vaak een fiscale eenheid kan vormen met zijn vennootschap of mag handelen alsof er een fiscale eenheid is.

Met betrekking tot de dga kunnen in de omzetbelasting de volgende situaties worden onderscheiden:

- de kosten van de auto komen rechtstreeks ten laste van de vennootschap
- de kosten van de auto komen rechtstreeks ten laste van de directeur (maar worden doorberekend aan de vennootschap, waardoor de auto fiscaal toch 'van de zaak' is)
- de auto wordt voor de heffing van inkomstenbelasting tot het privé-vermogen gerekend (declaratie van € 0,18 per zakelijke kilometer), maar voor de omzetbelasting tot het bedrijfsvermogen gerekend

Als de dga ondernemer is wordt de correctie privé-gebruik van voorbelasting telkens op basis van bovenstaande systematiek bepaald. Ook als er sprake is van een fiscale eenheid of ingeval mag worden gehandeld alsof sprake is van een fiscale eenheid komt het hierop neer.

De staatssecretaris van Financiën heeft vragen beantwoord over de waardering van panden in box III, meer specifiek over de waardering van verhuurde panden in box III, de waardering van een in het buitenland gelegen tweede woning die in belangrijke mate ter beschikking staat, de vrijstelling voor buitenlandse bos- en natuurterreinen en de belastingheffing bij vruchtgebruik en bloot eigendom van een (eigen) woning.

Verhuurd pand

Voor de waardering van een verhuurd pand in box III is er niets veranderd. De waarde moet worden gesteld op de waarde in het economisch verkeer. Let wel: de WOZ-waarde kan hier niet worden gebruikt. De staatssecretaris wijst het verrekenen van gemiddelde prijsstijgingen af. Algemene voorschriften voor de waardering worden overigens niet gegeven.

Tweede woning in buitenland

Een tweede woning in het buitenland, die in belangrijke mate ter beschikking van de eigenaar staat, heeft geen WOZ-waarde. Ook hier moet derhalve worden gewerkt met de waarde in het economische verkeer. Speciale regelingen die zijn getroffen voor de eigen binnenlandse woning blijven alle buiten toepassing.

Hierbij kan nog wel een kanttekening worden geplaatst. De in Nederland gelegen eigen woning wordt gewaardeerd op de WOZ-waarde. Als de prijzen in de markt na het moment van de WOZ-taxatie stijgen, ligt de WOZ-waarde (na verloop van tijd) onder de waarde in het economische verkeer. Er treedt dan een voordeel voor de eigenaar op. Dat voordeel mist de eigenaar van een woning in het buitenland, omdat hij wordt verplicht steeds de waarde in het economische verkeer aan te geven. Niet duidelijk is of dit onderscheid te rechtvaardigen is. Wellicht komt de rechter

ook hier tot de conclusie dat het een ongeoorloofde belemmering van de vrijheid (van kapitaalverkeer) is.

Buitenlandse bos- en natuurterreinen

In box III geldt een vrijstelling voor in Nederland gelegen bos- en natuurterreinen. Aan de staatssecretaris is de vraag voorgelegd of deze vrijstelling ook geldt voor dergelijke terreinen die in het buitenland zijn gelegen. Zijn antwoord is bevestigend: de vrijstelling is ook daarop van toepassing.

Vruchtgebruik

Het komt regelmatig voor dat een kind het bloot eigendom van de woning van de ouder heeft. De ouder heeft dan het vruchtgebruik. Hoe verloopt dan de belastingheffing?

Vruchtgebruik

De woning valt bij de ouder in box I ingeval die verkregen is krachtens erfrecht en tot hoofdverblijf dient. De ouder wordt dan belast volgens het reguliere eigenwoningforfait. Is geen sprake van een eigen woning in fiscale zin, dan valt de waarde van het vruchtgebruik bij de ouder in box III. Ook hier blijft de WOZ-waarde buiten toepassing en moet worden aangeknoopt bij de waarde in het economische verkeer.

Bloot eigendom

Bij het kind valt de waarde van het bloot eigendom in box III. De systematiek van de waardering is als volgt. De WOZ-waarde moet geheel buiten beschouwing blijven. Uitgangspunt is de waarde in economisch verkeer, waarop de waarde van het vruchtgebruik in mindering wordt gebracht.

De regeling op grond waarvan bepaalde arbeidsintensieve diensten onder het lage BTW-tarief vielen, liep 31 december 2003 af. Hoewel eerder werd gesproken over de mogelijkheid van verleningen van de regeling, was niet duidelijk of daartoe ook daadwerkelijk zou worden besloten. Aan het effect van de maatregel werd getwijfeld. De Europese Commissie heeft echter besloten de regeling voor 2 jaren voort te zetten. Tot en met 31 december 2005 zullen de volgende diensten worden belast met het verlaagde tarief van 6% BTW:

- het herstellen van fietsen;
- het herstellen van schoenen;
- het herstellen van kleding;
- de diensten van kappers en
- het schilderen en stuka-doren van huizen ouder dan 15 jaar.

WETTELIJKE RENTE VERLAAGD

De wettelijke rente is de rente die een schuldeiser krachtens de wet kan vorderen van een schuldenaar die nalatig is in het voldoen van een geldsom. Deze rente is op voorstel van minister Donner van Justitie per 1 februari 2004 verlaagd van 5% naar 4%.

DGA-PENSIOEN AANPASSEN

Alle pensioenen die in eigen beheer worden opgebouwd moeten uiterlijk op 31 mei a.s. worden getoetst aan de eisen die op advies van de Commissie Witteveen zijn gesteld. Op 1 juni 2004 komt namelijk een einde aan het overgangsrecht, op grond waarvan het oude regime nog mocht worden gevolgd. Vanaf 1 juni 2004 moet het pensioen in eigen beheer voldoen aan de eisen die ook worden gesteld aan de pensioenen voor 'gewone' werknemers.

Als u uw pensioenregeling niet tijdig aanpast, dan kan de toezegging bovenmatig zijn en zal dat leiden tot belastingheffing. Het achteraf alsnog aanpassen van de regeling wordt niet aanvaard. Laat het niet zover komen en grijp tijdig in.

In dit artikel beperken wij ons tot de eindloonsregeling, omdat die nog steeds erg populair is bij dga's.

Veranderingen

Een belangrijke verandering waaraan u de regeling moet aanpassen is dat de opbouw moet worden beperkt tot maximaal 2% per jaar. Onder het oude regime was 2,33% nog mogelijk.

Het pensioen mag niet meer bedragen dan 100% van het eindloon.

De opgebouwde aanspraken zullen door de veranderingen uit twee delen bestaan: de aanspraken die stammen uit de tijd van het oude regime en de nieuwe regime aanspraken. In de pensioenberekeningen moet hiermee rekening worden gehouden. Technisch gebeurt dit door de nieuwe regels toe te passen op de volledige aanspraak. Bij de overstap op het nieuwe regime wordt bepaald of de aanspraak die onder het oude regime is opgebouwd, gunstiger is dan de aanspraak die onder het nieuwe regime is toegestaan.

Veelal zal dit het geval zijn. Het deel van de aanspraak dat hoger is dan de 'Witteveenaanspraak' wordt dan behandeld als een aanvullend pensioen.

Pensioengevend salaris

De grondslag voor de berekening van de opbouw van pensioenaanspraken kan in het vervolg uitsluitend bestaan uit daadwerkelijk genoten salaris in geld. In een voorkomend geval kan eventueel het fictieve salaris in aanmerking worden genomen. Beloningen met een incidenteel karakter (bijvoorbeeld tantièmes) tellen bij het eindloonsysteem niet mee. De eis dat het moet gaan om salaris in geld, sluit uit dat de bijtelling voor het privé-gebruik van de auto tot de pensioengrondslag wordt gerekend. Dat is een gevoelige verslechtering van de regeling voor veel dga's.

AOW-inbouw

Bij de opbouw van pensioenaanspraken moeten de rechten van de dga op AOW worden verdisconteerd. Onder het oude regime was het toegestaan de zogenaamde zelfstandigen-AOW in te bouwen in de aanspraak van gehuwde dga's. De zelfstandigen-AOW is de helft van de AOW voor gehuwden. Voor ongehuwde dga's moest AOW voor de ongehuwden worden ingebouwd.

Ook daarin brengt het nieuwe regime verandering. In het vervolg zal steeds de AOW voor ongehuwden moeten worden ingebouwd, ook voor gehuwde dga's.

Dit is eveneens een versoering van de regeling. De AOW voor ongehuwden is hoger dan de zelfstandigen-AOW, waardoor de opbouw (tot maximaal 100% van het eindsalaris) lager wordt. ■

LOONDOORBETALING BIJ ZIEKTE

Vanaf 1 januari 2004 is een werkgever verplicht om ook in het tweede jaar van de ziekte 70% van het loon door te betalen. Tevens wordt de maximumduur van een uitkering volgens de Ziektewet verlengd van één naar twee jaar. Het wetsvoorstel is onderdeel van de (zoveelste) hervorming van de WAO die per 1 januari 2006 in moet gaan. De eerste instroom in de WAO van degenen die twee jaar door hun eigen werkgever zijn doorbetaald loopt hiermee parallel.

In het tweede jaar mogen geen aanvullende loonafspraken worden gemaakt op straffe van het niet in aanmerking komen voor een WAO-keuring. Tegenover de verlenging van de loondoorbetalingsverplichting staat voor de werkgevers een verkorting van de periode dat WAO-uitkeringen meetellen in de Pembapremie.

Bij de inwerkingtreding van deze wet is de subsidie voor herplaatsing van de (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte werknemer bij een andere werkgever afgeschaft. ■